

Krajkó József köszöntése

Hetvenedik születésnapját ünnepelte tegnap Krajkó József, a munkásmozgalom régi szegedi harcosa, a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Munkás-Paraszt Hatalomért Lelkékrem és a Felszabadulásért Emlékérem tulajdonosa. Ebből az alkalmából köszöntötte őt szerdán délelőtt a Szeged városi pártbizottságán Deák Béla, az MSZMP városi bizottságának titkára.

Krajkó József a belvárosi III. pártalapszervezet tagja, s 1932 óta vesz részt a munkásmozgalomban.

Eltemették Hont Ferencet

Pályatársai, barátai, tisztelői és hozzátartozói búcsúztatták szerdán a Farkasréti temetőben Hont Ferenc Kossuth-díjas színházi rendezőt, az irodalomtudományok kandidátusát, a Magyar Színházi Intézet nyugalmazott igazgatóját.

A ravatalnál a Kulturális Minisztérium és a Magyar Színházművészeti Szövetség nevében Kazimir Károly, a szövetség főtitkára mondott

beszédet, méltatva Hont Ferenc munkásságát.

A Magyar Színházi Intézet nevében Székely György kandidátus vett végső búcsút Hont Ferencről, az intézet alapítójától, megemlékezve színház történeti tevékenységéről, a felszabadulás után főiskolai rangra emelt színészképzés megszervezésében, a Színház- és Filmtudományi Intézet létrehozásában szerzett érdemeiről.

(MTI)

A vásárlók kívánsága szerint...

Kis üzletek sorakoznak egymás szomszédságában a szegedi Széchenyi téri házak földszintjén. Közöttük eldugottan, majdnem észrevétlenül húzódik meg az Ofotér 106-os számú boltja. Kintől semmi rendkívülit nem ígér a zsúfolt kirakat, de akik jártak már bent, azok bizonyára megjegyezték maguknak az üzletet. Sokan dicsérik a boltot. Még egy ajtónyitást, hogy kiderítsük: miért.

Dr. Erényi Györgyné üzletvezető az irodába vezet, számlákkal, papírokkal teli íróasztalához.

— Kevés a helyünk — mentegetőzik. — A bolt fekvése sem túl kedvező. Amikor két és fél évvel ezelőtt kinyitottunk, sokan attól tartottak, hogy nem találunk ide a vásárlók. Aztán mégis hamarosan kialakult a törzsvendőkör. Ez annak köszönhető, hogy a hiányzó cikkeket előjegyezzük az érdeklődőknek. Nem baj, ha végül nem nálunk, hanem másik boltban vásárolják meg a keresett árut. Közben ugyanis be-benéznek az üzletbe és vesznek egyet s mást. Ezzel is nő a forgalom.

— És akik szemüveget vásárolnak, azok hogyan vélekednek az üzletről?

— Ezt hűen tükrözi a vásárlók könyve.

Dr. Erényi Györgyné az eladótérből behozza a könyvet, amelyben valóban sok a bejegyzés. A boltiak munkáját dicsőítő jelzők mellett, néhányan kifogásolják, hogy nem lehet kapni ezt vagy azt a fotós cikket. Több olyan vásárló is akad, aki a bejegyzés szerint nem találta megfelelőnek az üzletben vett szemüveget.

A boltvezető fontosnak tartja a panaszokat.

— A vállalat központjában elbírálják a vevők bejegyzéseit. Sokat segít a munkánkban, ha legalább egy-egy esetben sikerül megszűntetnünk a panasz okát. Gyakran az optikai műhely dolgozóinak kell soron kívül elkészíteni a szemüveget. Két, köpenyes férfi csiszolja a lencsét a műhelyben.

— Nagyon precíz munka a szemüvegkészítés — mondja Francia László optikus. — Talán túlságosan is gyorsan kell dolgoznunk ahhoz, hogy minden darab kifogástalan legyen. Szerencsére az eladók elég időt fordítanak arra, hogy a vásárlók felpórálják a szemüveget, így utólag jóval kevesebb a reklamáció. Nagy gondot kell fordítanunk arra is, hogy a keretek igazodjanak a vevők méretéhez, hiszen csak akkor tudja kényelmesen viselni.

Belép Hann Gizella. Az egyik vevő kérését tolmácsolja. Pénztáros és eladó is egyben.

— Nem bírnám ki, ha örökösén a pénztárnál kellene dolgoznom. A vevőkkel sokkal jobban szeretek foglalkozni. Sokan járnak az üzletbe, így szükség is van

Eladók és vásárlók az Ofotérboltban

arra, hogy olykor a pultnál segítsék — magyarázza. Közben elkészül az egyik szemüveg lencséje. Vencel Mária eladó felmelegíti a műanyag keretet. Nemrég vé-

gezte el a kereskedelmi szakiskolát, utána kezdett az Ofotérnél dolgozni. Optikus szeretne lenni, s ezért segít a műhelyben.

J. E.

Tilos a tűzgyújtás az erdőkben

A tavaszi csapadékszegény időjárás, valamint a gondatlanul végzett gaz- és parlagégetések következtében az erdők tűzveszélye megnövekedett. Ezért a MEM a Belügyminisztérium tűzvédelmi országos parancsnoksággal egyetértésben az erdőkben — a kijelölt tűzrakó helyeken is — valamint az erdőtől 200 méterre belül minden tűz-

gyújtást, ideértve a gaz- és parlagégetést is, 1979. március 22. napjától átmeneti időre megtiltja. Egyben felhívja a vasúton, vagy közúti gépjárműveken utazók figyelmét arra, hogy égő anyagot, gyufát az ablakon ne dobjanak ki, mert azzal az út menti növényzetben és az erdők faállományában jelentős károkat okozhatnak.

2001. Űrodüsszeia

Színés, tudományos-fantasztikus angol film. Írta: Stanley Kubrick és Arthur C. Clarke. Operatőr: G. Unsworth. Rendezte: S. Kubrick. Főbb szereplők: Keir Dullea, Gary Lockwood, William Sylvester.

Fenséges zenével indul és zárul az Űrodüsszeia: Richard Strauss szimfonikus költeményének, az Imigyen szóla Zarathustrának kezdő témájával. Ez a muzsika és a másik Straussnak, Johannak, Kék Duna keringője kíséri végig Kubrick sci-fijét, melynek a szerkesztése is mintha tudatosan vállalná föl a négyteteles szonátaformát. Az emberi megismerés genezisést és lehetőségét fűrkészi, időben és térben korlátlanul, feszületül száguldozva, azaz évmilliókban és kozmikus távolságokban „setálva körül”, hogyan lett az ember óriás.

Az első eszközök felismerésének mámorától az új és legújabb világok üzenetének szenvedésekkel teli kihallgatásáig ível a skála, tulajdonképpen hajszálvékony cse-

lekmény mentén. Évmilliókkal ezelőtt kiástak a Holdon egy monolitikövet, mely a Földön kívüli civilizációk első és ismeretlen származékú nyomaként felfedező útra invitálja hőseinket: a monolitikó a Jupiter irányába adott le jelzéseket, arra indultak és érkeznek, megtalálva az ember hasonmását. Ez a sztori persze csak soványka foglalatja a látványoknak. Kubrickot jó két és fél órán át az emberi megismerés fejlődéstörténetének freskóján az emberi kapcsolatok ártérkelődése, az ember és a számítógép viszonya, s ebben a bűrában az ember magányossága is foglalkoztatja — szerencsére. Ha nem túlságosan eredeti, ám megszívlelendő tanulságul, hogy a technika elhatalmasodásának korában ember és ember kapcsolata ember és gép kapcsolatának hullámhosszára tevődik át, makrovilágáig robban szét az ember mikrovilága, ami jelekből ítelhetően nem ígér valami szivderítő holnapot utódainak. A nagy fantáziával és lebilincselő

A kilencedik emelet

Házasodjanak az egyetemisták, vagy várjanak türelmelemmel? Az idősebb korosztály, ha véleményét kérné, mérséklekre intené őket, és azt mondaná, nem szabad sietni vele. Várják meg nyugodtan, amíg állást kapnak, amíg beilleszkednek az új munkahelyükön, amíg lakáshoz jutnak. A fiatalok másképpen szavaznak: házassodnak. Szerelemből, meggondoltan, vagy föllángolásból, felelőtlenül? Ki így, ki úgy, akár a többi.

Az újszegedi Herman Ottó Kollégium kilencedik emeletén házassok lakják. Szenzáció volt, amikor először költözködtek ide, volt, aki gyerekkel. Mutatta a televízió, írták az újságok. Volt ember, aki úgy vélte, felelőtlen egybekelésre bízta majd ez a lehetőség, ennél fogva nem vezet jóra. Elült régen a szenzáció szele, azoknak viszont változatlanul újdonság, akik a 12 szoba valamelyikében helyet kapnak maguknak. Bekopogtatunk néhányhoz.

„Eltartottak”

Annyira fiatal az első család, szinte gyerek. Át kell esnem ezen a megrázkódtatáson, tudomásul kell vennem, hogy csak hozzáam mértén fiatalok. Most másodévesek. Korosztályi problémát lehet nálam, hogy a legelőször megkérdezem: és a szülők mit szóltak hozzá? Kicsit háborogtak, aztán megnyugodtak. Akkor békéltek meg, amikor a kis Dóra megszületett. Hamar kiderült, hogy könnyen elszámítja magát az ember, ha első látásra ítél, mert sor szerint már harmadéveseknek kellene lenniük, a harmadéves pedig már nem annyira fiatal, mint a másodéves. Augusztusban született a gyermekük, két hét múlva kezdődött a tanév. Kéthetes gyerekkel nem lehet professzor elé ülni, és előadást hallgatni, évet halasztottak tehát mindketten. Szolidaritás volt benne, hogy a fiú is visszalépett? Nem kérdeztem, de biztosan úgy számítottak, ha együtt kezdték, fejezzék is be együtt az egyetemet. A friss férj és újszülöttű apa egy fél évet az olajosoknál dolgozott, egyet pedig a gumigyárban. A munka nehezét kereste, mert az új családnak pénzre volt szüksége.

Programozó matematikus a férj és feleség is. Kétszó program szerint dolgoztak tehát. Áldják a kollégiumot, hogy visszatérően a termelő munkából, mindjárt szállással segített rajtuk. Ötven forintot fizet a feleség, kettőtvenet a férj, de ebben a koszt is benne van. Kívülről elmeditál ezen, és találgatja, miért ötven, és miért kettőtven, amíg ki nem derül, hogy a házasság ugyan új helyzetet teremt még a törvény előtt is, az egyetemista párok azonban továbbra is „eltartottak”. Szüleik keresetétől függ, mennyit fizetnek, és mennyi ösztöndíjat kapnak. Tágra nyílik a szemem, amikor a matematikus házaspár könyvespolcán Nagy László verseit, Csehov drámáit látom, Thomas Mann mellett ott van Magyarország felfedezése, a Magyar Irodalomtörténet és az Értelmező szótár is. Mennyit vitatkoztunk mi hajdanában ilyen korszakos témákon: ki a szakbarbár? Ők biztosan nem azok. Azt mondják, nem vagyunk még olyan távol a középiskolától, hogy csak a szakirodalmat bújjuk. Dicséret a tanárnak is!

termelő munkából, mindjárt szállással segített rajtuk. Ötven forintot fizet a feleség, kettőtvenet a férj, de ebben a koszt is benne van. Kívülről elmeditál ezen, és találgatja, miért ötven, és miért kettőtven, amíg ki nem derül, hogy a házasság ugyan új helyzetet teremt még a törvény előtt is, az egyetemista párok azonban továbbra is „eltartottak”. Szüleik keresetétől függ, mennyit fizetnek, és mennyi ösztöndíjat kapnak. Tágra nyílik a szemem, amikor a matematikus házaspár könyvespolcán Nagy László verseit, Csehov drámáit látom, Thomas Mann mellett ott van Magyarország felfedezése, a Magyar Irodalomtörténet és az Értelmező szótár is. Mennyit vitatkoztunk mi hajdanában ilyen korszakos témákon: ki a szakbarbár? Ők biztosan nem azok. Azt mondják, nem vagyunk még olyan távol a középiskolától, hogy csak a szakirodalmat bújjuk. Dicséret a tanárnak is!

Egy év múlva

Összeszámolunk mindent, egyetemi és gumigyári ösztöndíjat, otthoni támogatást, állandó segélyt, családi pótlékot és „húspénzt”, az jön ki a végén, hogy szeptembertől mostanáig ötezer forintot emelkedett a családi töke. Ahol gyerek van, ott beosztással kell élni, azt mondják.

A jogász házaspár is programot készít, de még nem döntött. Azt találgatják, mikor lenne legjobb gyereket szülni. Most negyedévesek, kicsit elkéstek.

— Miért?

— Az államvizsga elé lett volna jó beiktatni.

— Ott még üres a kalendárium?

— A feleségek — úgy általában — hamarabb szeretnek. Félnék, hogy múlik az idő.

— Azt hiszem, alaptalan a fejelem.

— Nem egészen. Végzünk, az új hely teljes embert kíván. Szakvizsgához két év kell, nem jó szüléssel megszakítani. Vagy gyerek, vagy szakvizsga.

— Most tehát?

— Államvizsga után, gyerkorlat előtt. Naptár szerint egy év múlva, márciusban, vagy áprilisban.

Itt is megkérdeztem: hát a szülők?

— Teljes volt köztünk az egyetértés. Az NDK-ban dolgoztunk, ott olcsóbb a gyűrű, megvettük. Itthon azt mondták, ha már megvan, húzzuk föl.

Több kellene

Méregérs paprikából szép fűzér a falon, varrógép a szoba közepén. Nehéz lenne kitalálni belőle, hogy a férj matematikus, a feleség pedig orvostanhallgató. A fűzér azért van, mert sok paprikát szedtek az ősszel, a varrógép pedig azért, mert a népköztársasági ösztöndíjas feleség, mielőtt or-

vos lenne, varrni is szeretne meg tanulni. Elejtem a kérdést, amit néhány szobával arrébb hallottam:

— Állítólag a lányok szorgalmazzák a házasságot. Biztosabb az állás?

— Olyan friss ismeretségről nem tudunk, ahol kimondottan férjre ment a játek. Legtöbbször 2–3 évi tartós kapcsolatból lesz a házasság.

— Válás?

— Csak a mesében. A kollégium igazgatója hírből tud egyről, de az is régen történt.

— Feleség és népköztársasági ösztöndíj? Tehát nem megy a tanulás rovására a páros élet?

— Nem jó mindig kategóriákat keresni. Volt három család, aki elhagyta emiatt az emeletet.

— Nem értem.

— Aki évet ismételt, nem maradhat kollégiumban.

— És ha gyereke van?

— Akkor se.

— Tehát mégis árt.

— Nem bizonyítható, hogy egyébként nem buktak volna. Van, aki azt mondja, gyerekekkel jobb tanulni.

— Furcsa fordulat. Nem hiszem.

— Pedig igaz. A gyerek rendszeresét követel egy részt, másrészt muszáj itthon maradni. Több idő marad tanulásra, mintha csavarog valaki.

Betoppant egy fiatalember, nőlen, és diákbizottsági tag. Elfogulatlan véleményt kérek.

— Több ilyen kellene. Minden diákparlamenten fölveik, sürgetjük. Sok házaspár van egyetemeken. Képzeld csak el azt az állapotot, hogy a férj a fiú-kollégiumban lakik, a lány pedig a másikban.

Könnnyű elképzelnem, mert húsz évvel ezelőtt Eta és Gyurka így élt. A gyereket úgy lopták föl a mosókonyhába. Nem volt alkalomunk négy fölvetni se, hogy nem jól van így.

Menjünk haza!

Kirsi Ágnes bölcsődébe jár, másfél éves. Apja-anya biológus, Szekszárdra mennek, ha végeznek. Hazza. De második gyermekük még itt születik meg.

Ágnes ugrál, viháncol, úgy fut a kollégiumban, mintha mind az övé lenne. Ha idegent lát azzal is játszik. Azért mert bölcsődés? Vagy azért, mert ennek az emeletnek külön hangulata van? Azt mondta az előbb valaki, amíg alberletben laktak, nagyon rossz volt. Ki sem mozdulhattak a gyerekek mellől. Itt? Ha úgy jön ki a lépés, szólnak a szomszédnak, vigyázzon rá. Jól alszik, nincs vele baj, csak rá kell nézni egyszer-kétszer.

Az igazgatónő dicsekszik. Most jár második osztályba a Vigh Helga, ő az első, aki itt született.

— De sokszor mondja: anyu, menjünk haza! A kilencedik emeletet érti még mindig, pedig régóta nem itt laknak. Horváth Dezső

Elhunyt Pethes Ferenc

Pethes Ferenc érdemes művész, a magyar színházművészet jelentős egyénisége, aki több évtizeden át számos színpadi és filmszerepben lépett a közönség elé, március 21-én, életének 74. évében elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

Pethes Ferenc 1905-ben Nagykőrűn született. A színészegyesület színészképző iskolájában 1928-ban kapott diplomát. Pályáját Miskolcon kezdte 1929-ben, ahol táncos, komikus és karakterszerepeket játszott. Az Andrásy-úti színházban, a Magyar, illetve az Új Magyar Színházban 1931-től 1944-ig lé-

pett fel. Ezekben az években több más fővárosi színházban is vendégszerepelt. A felszabadulás után egy ideig vidéken, majd a Fővárosi Operettszínházban játszott. 1960 óta volt a Vidám Színpad művésze. Utoljára a Thália színházban, Jókai Anna Tartozik és követel című színművében láthatta a közönség, 1971-ben.

A színházkedvelők vérbő humorral és jó stílusérzékkel rendelkező, ízes, eredeti hangú jellemszínészként ismerték. Sok évtizedes pályafutása során több műfajban alakított figyelemkeltően szerepeket.

N. I.